

STRATEGIA ROZWOJU ŚWIĘTOCHŁOWIC DO ROKU 2030

SYNTEZA

Strategia Rozwoju Świętochłowic do roku 2030 została opracowana w ramach realizacji projektu „Zintegrowane podejście do problemów obszarów funkcjonalnych na przykładzie Chorzowa, Rudy Śląskiej i Świętochłowic” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Pomoc Techniczna 2007 - 2013.

OPRACOWANIE:

Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Gospodarczych DELTA PARTNER
Urząd Miasta Świętochłowice

ZESPÓŁ REDAKCYJNY:

Roman Gruszczyk, Izabela Małysz, Bartosz Tyrna, Mateusz Werpachowski
Stanisław Korman, Ryszard Willner-Paster

KONSULTACJA MERYTORYCZNA:

prof. nadzw. dr hab. Adam Bartoszek
prof. nadzw. dr hab. Krzysztof Czekaj
dr Krzysztof Koj

PROJEKT GRAFICZNY, SKŁAD I ŁAMANIE:

SWIG Delta Partner - Aleksandra Żulińska

FOTOGRAFIE:

Piotr Oleś

NAKŁAD: 500 egz.

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

ŚWIĘTOCHŁOWICE 2014

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

**Uchwała nr XLVIII/517/14
Rady Miejskiej w Świętochłowicach
z dnia 30 kwietnia 2014 r.**

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Świętochłowic do roku 2030

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 594 z późniejszymi zmianami)

**Rada Miejska w Świętochłowicach
uchwala:**

§ 1

Przyjmuje się Strategię Rozwoju Świętochłowic do roku 2030, stanowiącą załącznik do uchwały.

§ 2

Traci moc uchwała nr XLVII/364/2002 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 12 czerwca 2002 r. w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju miasta Świętochłowice do roku 2015.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCY RADY MIEJSKIEJ
W ŚWIĘTOCHŁOWICACH**
Bożena Wojciechowska-Zojkut

Szanowni Państwo, mieszkańcy Świętochłowic,

mam przyjemność przedstawić Państwu Strategię Rozwoju Świętochłowic do roku 2030 – dokument, który wyznacza kierunki rozwoju naszego miasta na najbliższe kilkanaście lat. Zawarta w nim wizja Świętochłowic jest wynikiem intensywnych prac, w których aktywnie uczestniczyli mieszkańcy, liderzy społeczni, zewnętrzni eksperci, konsultanci akademicy oraz przedstawiciele struktur samorządu. Wszystkim, którzy w różnych formach angażowali się w prace nad Strategią serdecznie dziękuję.

Wyzwania stojące przed Świętochłowicami wymagały sformułowania ambitnych celów. Taka też jest niniejsza Strategia – ambitna, ale wykonalna. Jest to program zdefiniowany i wdrażany przez samorząd, pojmowany jako wspólnota nas wszystkich – mieszkańców miasta. Stąd zarówno na etapie opracowania, ale mam nadzieję, że także realizacji, aktywność świętochłowiczian jest kluczem do jego sukcesu. Strategia wyznacza w niektórych obszarach zupełnie nowe kierunki, które do tej pory nie były obecne w programach rozwojowych miasta. W tym sensie chcę, aby nowoczesne Świętochłowice budowały pozycję konkurencyjną w oparciu o nowatorskie i innowacyjne idee, które będą naszą siłą tam, gdzie musimy się mierzyć z konkurencją ze strony innych, większych ośrodków miejskich. Jednocześnie, jako ważne punkty odniesienia, w Strategii są obecne dobre śląskie tradycje oraz współpraca z sąsiadami – w ramach Konurbacji Górnośląskiej.

Każdy z elementów Strategii Rozwoju Świętochłowic jest w takim czy innym wymiarze zorientowany na jakość życia świętochłowiczian. Jestem przekonany, że realizacja określonych w niej kierunków rozwoju pozwoli zbudować przestrzeń miasta, która w różnych wymiarach będzie przestrzenią urzeczywistniania Państwa planów, celów i marzeń, przestrzenią rzetelnej pracy, dobrego odpoczynku i wygodnego życia.

Świętochłowicki samorząd, przystępując do realizacji niniejszej Strategii, bierze odpowiedzialność za przyszłe wyniki i rezultaty. Jednak fundamentem przyszłego sukcesu miasta jest jak najszersze zaangażowanie mieszkańców w różne formy działań, które w kolejnych latach będą inicjowane i podejmowane w oparciu o zapisy Strategii. Jestem przekonany, że Świętochłowice w 2030 to nasz wspólny projekt.

Dawid Kostempski
Prezydent Miasta Świętochłowice

CZYM JEST STRATEGIA I JAK JĄ PRZYGOTOWANO

Strategia Rozwoju Świętochłowic do roku 2030 jest kluczową deklaracją samorządu, w której definiuje on wizję i kierunki rozwoju miasta. Prezentowany program działania jest koherentny ze strategiami i programami rozwoju na poziomie krajowym i wojewódzkim. Strategia jest kompleksowym programem wspomagającym zarządzanie miastem. Strategia przygotowywana była z wykorzystaniem różnorodnych metod (desk research, warsztaty, badanie sondażowe, konsultacje społeczne). Kluczowym etapem prac przygotowawczych były warsztaty strategiczne, w których uczestniczyli członkowie Rady Liderów Lokalnych, a także prace Zespołu Sterującego. W pracach tych gremiów udział wzięli radni, przedstawiciele Urzędu Miejskiego oraz instytucji samorządowych, przedstawiciele organizacji społecznych i sektora biznesu, przedsiębiorcy, nauczyciele, mieszkańcy, a także niezależni moderatorzy i eksperci.

KLUCZOWE KOMPONENTY PROCESU PLANOWANIA STRATEGICZNEGO

BADANIA SONDAŻOWE

Przeprowadzenie w styczniu i lutym 2014 r. badań sondażowych metodą ankietową. W dobrowolnym sondażu udział wzięło 681 świętochłowiczian. Wyniki sondażu zostały opracowane i opublikowane w raporcie pt. „Świętochłowice 2013 – Analiza sytuacji społecznej i gospodarczej miasta” i stanowiły istotną podstawę dla wyznaczania celów strategicznych w Strategii.

RADA LIDERÓW LOKALNYCH – WARSZTATY STRATEGICZNE

Uczestnictwo przedstawicieli społeczności lokalnej – członków Rady Liderów Lokalnych w cyklu 4 moderowanych warsztatów strategicznych, w ramach których identyfikowano potencjał miasta i bariery rozwojowe, a także analizowano możliwości rozwoju. Każdy z warsztatów został podsumowany w formie notatki, zawierającej istotne oceny obecnej sytuacji w mieście oraz sformułowane podczas dyskusji koncepcje zmian.

ZESPÓŁ STERUJĄCY

W ramach prac Zespołu Sterującego identyfikowano kluczowe uwarunkowania rozwoju miasta, a także wyznaczono kierunki rozwoju w sensie horyzontalnym. Zespół Sterujący korzystał z wyników uzyskanych w ramach warsztatów strategicznych, których analiza była przyczynkiem do dyskusji na temat wizji rozwoju miasta. Efektem prac Zespołu Sterującego było ostateczne ustalenie strategicznych założeń przyszłego rozwoju Świętochłowic.

W ramach prac związanych z przygotowaniem „Strategii Rozwoju Świętochłowic do roku 2030”, przeprowadzono otwarte konsultacje społeczne w każdej z 5 dzielnic Świętochłowic (Centrum, Chropaczów, Lipiny, Piaśniki, Zgoda). Konsultacje społeczne zapewniły pełne uspołecznienie procesu powstawania Strategii. Łącznie w konsultacjach wzięło udział 170 mieszkańców miasta.

ŚWIĘTOCHŁOWICE – CZYNNIKI DECYDUJĄCE O ROZWOJU MIASTA

Świętochłowice są miastem na prawach powiatu położonym w ścisłym centrum Konurbacji Górnośląskiej. Konurbacja to kluczowy obszar rozwojowy z punktu widzenia województwa, ale także w skali kraju oraz Unii Europejskiej. Świętochłowice są usytuowane w samym centrum najsilniejszego (obok Warszawy) polskiego ośrodka gospodarczego. Sąsiadują z Bytomiem, Chorzowem, Rudą Śląską, a od stolicy regionu Katowic dzieli je zaledwie 7 km.

NAJWAŻNIEJSZE ELEMENTY WARUNKUJĄCE ROZWÓJ MIASTA ŚWIĘTOCHŁOWICE

■ Miasto Świętochłowice jest położone na obszarze tzw. Konurbacji Górnośląskiej – najsilniejszego obok Warszawy ośrodka gospodarczego w kraju

■ Świętochłowice to jedno z najmniejszych miast w regionie, a zarazem najgęściej zaludnione i zabudowane

■ Bogata historia miasta położonego na Górnym Śląsku, z silnymi wpływami kultury śląskiej

■ Dezindustrializacja miasta, która pociągnęła za sobą likwidację dużych zakładów przemysłowych, powodując wiele problemów społecznych

(w tym bezrobocie, spadek liczby miejsc pracy)

■ Bogate zasoby obiektów kubaturowych (mieszkalnych oraz przemysłowych), które wymagają intensywnych zabiegów naprawczych, modernizacyjnych i rewitalizacyjnych

Głównym potencjałem, wynikającym z lokalizacji miasta na obszarze Konurbacji Górnośląskiej jest stosunkowo łatwy i szybki dojazd do innych miast, stanowiących główny rynek pracy dla świętochłowiczian oraz możliwość dostępu do wysokiej jakości usług publicznych (zwłaszcza w dziedzinie edukacji, kultury, służby zdrowia). Z kolei głównym wyzwaniem rozwojowym związanym z położeniem jest potrzeba budowania przewagi konkurencyjnej w skali Konurbacji – jakości w sensie gospodarczym lub społecznym, która w sposób trwały wyróżniać będzie miasto w skali całego regionu, przyczyniając się w znacznym stopniu do jego przyszłego zrównoważonego rozwoju.

Miasto posiada bardzo bogatą historię, której przełomowym momentem był datowany na I połowę XIX wieku dynamiczny rozwój przemysłu (górnictwo, hutnictwo). Transformacja ustrojowa oraz reformy gospodarcze i wynikające z nich procesy dezindustrializacji spowodowały likwidację dużych zakładów pracy w Świętochłowicach, co pociągnęło za sobą spadek liczby miejsc pracy, bezrobocie, oraz wynikające z tego liczne problemy w sferze społecznej (wykluczenie społeczne, „gettyzacja” części miasta, przestępczość) i infrastrukturalnej (niszczące budynki mieszkalne i obiekty poprzemysłowe).

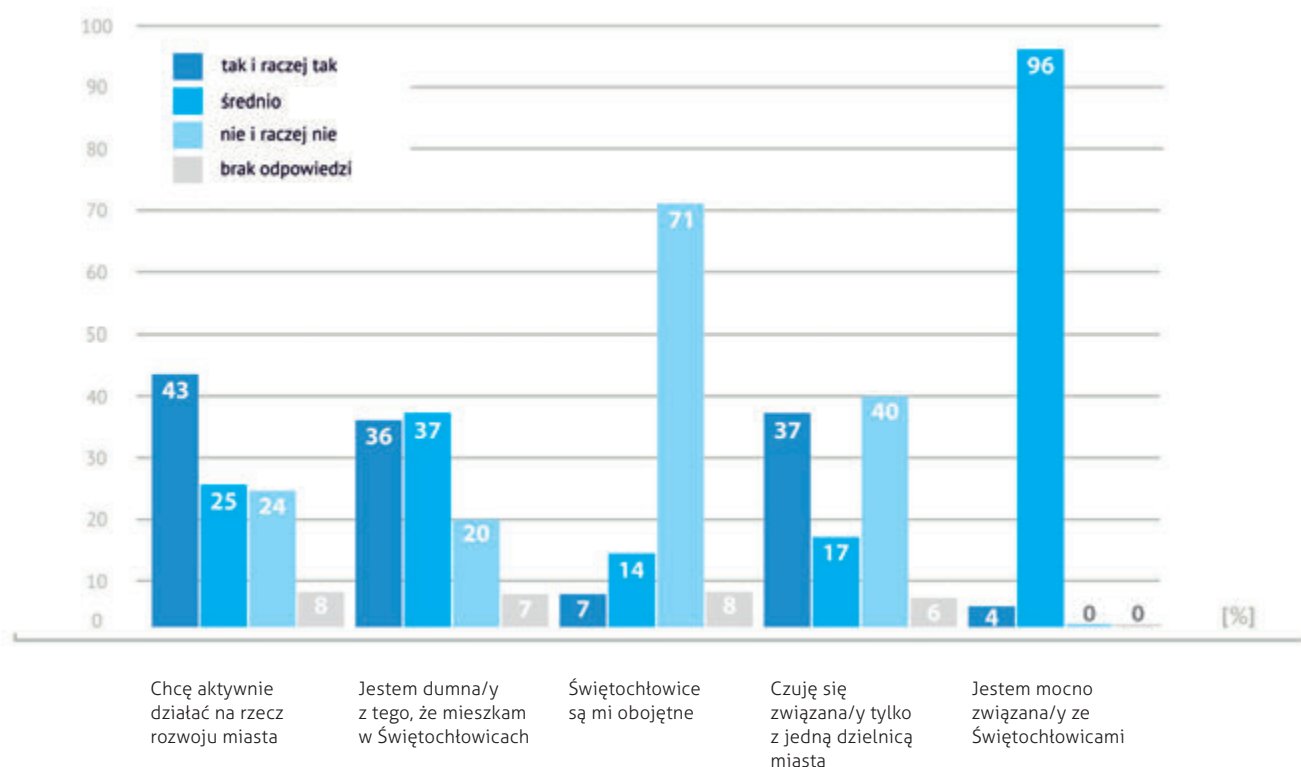
Potencjałem miasta są bogate zasoby krajobrazu kulturowego, struktura przestrzenna miasta (z terenami inwestycyjnymi), wartościowa substancja zabytkowa (m. in. obiekty poprzemysłowe), założenia zieleni projektowanej, układ komunikacyjny, wartości niematerialne (kultura śląska). Czynnikiem wyróżniającymi miasto są sprawnie funkcjonujące organizacje pozarządowe, budżet obywatelski oraz wysoki poziom nauczania w szkołach ponadgimnazjalnych (zwłaszcza liceach ogólnokształcących). Zdawalność egzaminu maturalnego w liceach ogólnokształcących na przestrzeni lat 2007 – 2012 jest bardzo wysoka, wyższa niż średnia dla województwa śląskiego.

Dokonując próby usystematyzowania problemów, z którymi boryka się społeczność lokalna i władze samorządowe, w pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na niekorzystne zjawiska demograficzne. Ich przejawem jest ciągły spadek liczby mieszkańców, starzenie się społeczeństwa, ujemny przyrost naturalny, migracje (zwłaszcza do innych miast województwa śląskiego). W przeciągu ostatnich 17 lat liczba mieszkańców miasta spadła aż o 7 228 osób, osiągając liczbę 52 372. Prognozuje się, że w perspektywie 2035 roku liczba mieszkańców miasta zmniejszy się jeszcze o 14%.

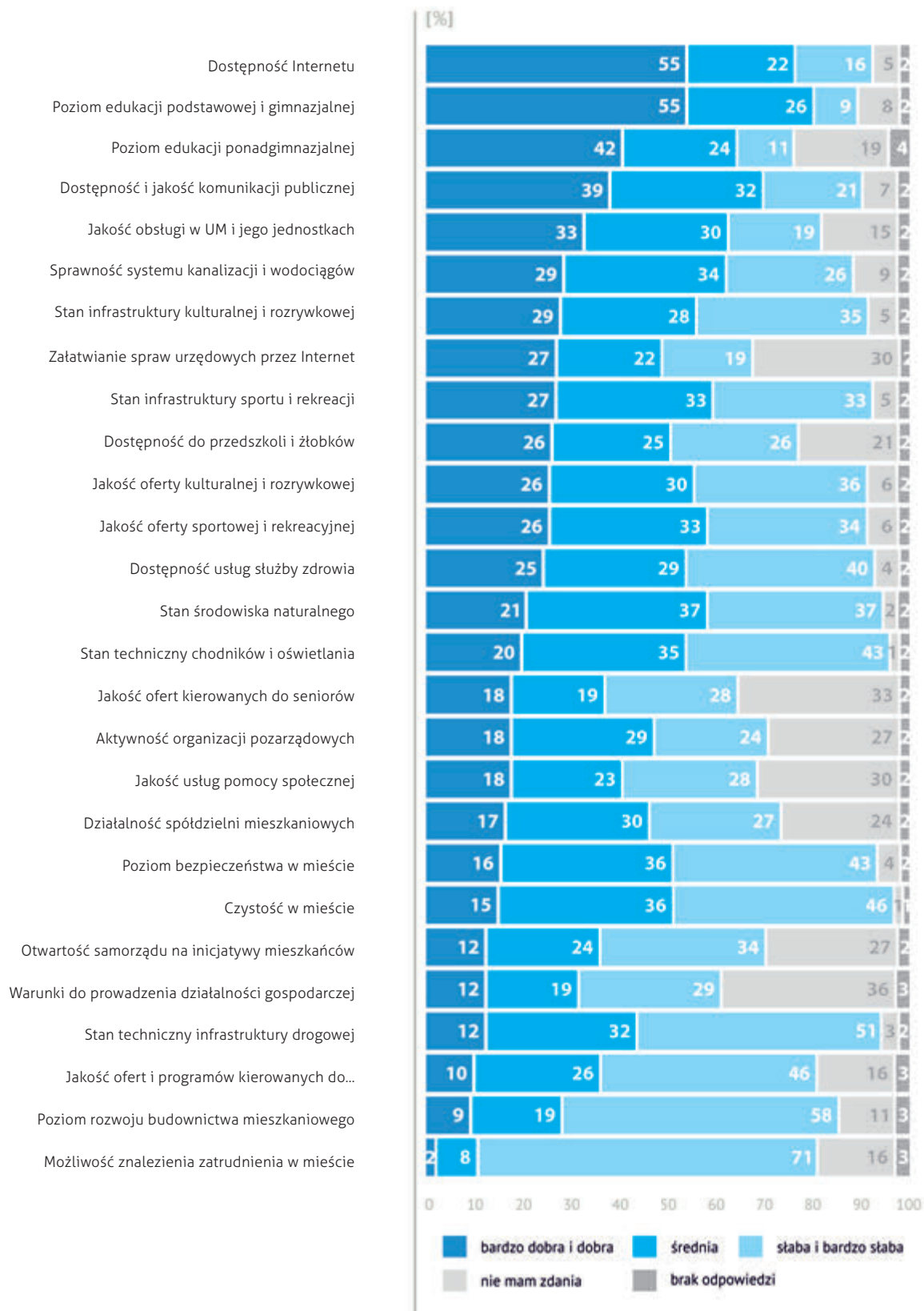
MIESZKAŃCY O MIEŚCIE - SONDAŻ OPINII PUBLICZNEJ

Przywiązanie do lokalnej ojczyzny, miejsca zamieszkania, jest elementem, na którym można budować aktywność społeczną. W przypadku Świętochłowic, aż 43% uczestników sondażu zadeklarowało chęć aktywnego działania na rzecz miasta. Można jednoznacznie stwierdzić, że wola mieszkańców podejmowania aktywności na rzecz miasta, mająca swoje podłoże w patriotyzmie lokalnym, jest bardzo duża i zasługuje na znaczną uwagę decydentów.

Edukacja (na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym) oraz poziom rozwoju społeczeństwa informacyjnego to elementy najlepiej ocenione przez mieszkańców miasta w przeprowadzonym sondażu. Na wysoką ocenę edukacji wpływa z jednej strony jakość bazy edukacyjnej, z drugiej oferta i jakość (wyniki) nauczania. Faktem jest, że w porównaniu do średniej podregionu katowickiego, uczniowie

świętochłowskich szkół ponadgimnazjalnych osiągają wyższą procentowo zdawalność egzaminu maturalnego. Mała liczba miejsc pracy oraz słaby rozwój budownictwa mieszkaniowego to najważniejsze bariery rozwojowe, które znalazły potwierdzenie w opiniach ankietowanych mieszkańców miasta. Aż 70% z nich negatywnie oceniła możliwość znalezienia pracy w mieście.

ANALIZA SWOT

(MOCNE I SŁABE STRONY, SZANSE I ZAGROŻENIA)

MOCNE STRONY

■ Położenie na obszarze podregionu katowickiego, klasyfikowanego wysoko pod względem atrakcyjności inwestycyjnej (1. miejsce w Polsce w rankingu atrakcyjności inwestycyjnej podregionów dla działalności przemysłowej)

■ Dobrze rozwinięta mała i średnia przedsiębiorczość, działalność niewielkich firm zwłaszcza w branży usługowej (handel – 31,5% ogółu przedsiębiorstw, budownictwo – 12,6%, transport – 8,4%), stanowiąca o charakterze lokalnej przedsiębiorczości i rynku pracy

■ Systematyczne zwiększanie zakresu dostępnych tere-

nów inwestycyjnych (Miasto stale zabiega o ich włączenie do podstrefy tyskiej Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej)

■ Infrastruktura sportowa, wielofunkcyjna, dostosowana do potrzeb mieszkańców, pozytywnie oceniana przez mieszkańców w badaniach sondażowych (boiska, sale gimnastyczne, przystań, strzelnica, kryte pływalnie, sztuczne lodowisko, „Orliki”)

■ Wysoka ocena mieszkańców w zakresie dostępu do usług publicznych w dziedzinie edukacji, oferowanej przez podmioty publiczne (na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym)

■ Rozbudowana baza instytucji kultury (Muzeum Powstań Śląskich, Miejska Biblioteka Publiczna, Centrum Kultury Śląskiej)

■ Silne przywiązanie mieszkańców do lokalnej ojczyzny (utrwalony patriotyzm lokalny) oparty na bogatej historii i dziedzictwie kulturowym

■ Funkcjonowanie sprawnych, rozwiniętych organizacji pozarządowych, aktywizujących społeczność lokalną, oferujących wysokiej jakości usługi publiczne

SŁABE STRONY

■ Niższy niż w otoczeniu wskaźnik przedsiębiorczości (w Świętochłowicach 740 firm na 10 tys. mieszkańców, woj. śląskie 981, podregion katowicki 1085)

■ Niemal całkowita dezindustrializacja miasta oraz konsekwencje tego procesu odczuwalne w różnych obszarach życia społeczno-gospodarczego (rynek pracy, degradacja terenów przemysłowych, poziom zamożności i zabezpieczenia socjalnego mieszkańców)

■ Wysoki stopień zniszczenia budynków, zwłaszcza mieszkalnych oraz konsekwencje tego stanu rzeczy (wzrost kosztów bieżącego utrzymania, pogorszenie ogólnych warunków życia, negatywny wpływ na estetykę krajobrazu miejskiego, odpływ ludności itp.)

■ Nieuregulowany (lub niewyjaśniony) stan prawny znacznej liczby budynków mieszkalnych na terenie miasta, co uniemożliwia podejmowanie inwestycji – rewitalizacji lub działań porządkujących przez samorząd lub mieszkańców

■ Występujące problemy związane z jakością środowiska naturalnego obniżające komfort i jakość warunków za-

mieszkania: niska emisja, hałas, promieniowanie elektromagnetyczne, występowanie terenów zdegradowanych i zdewastowanych

■ Niekorzystne tendencje demograficzne; starzenie się społeczeństwa, ujemny przyrost naturalny, migracje

■ Wysoka stopa bezrobocia (17,9%, por. woj. śląskie 11%), zwłaszcza wśród młodych (47,3% bezrobotnych to osoby do 35 roku życia).

■ Występowanie obszarów o nasileniu zjawisk i problemów społecznych (zjawisko „gettyzacji” części miasta – wysoko patogeniczne obszary problemowe)

SZANSE

■ Możliwości współpracy w ramach Konurbacji Górnośląskiej lub innych form partner-

stwa z sąsiadującymi miastami (np. kontynuacja współpracy w ramach projektu Miasto3 – z Chorzowem i Rudą Śląską)

■ Rosnąca liczba osób w wieku poprodukcyjnym – starzenie się społeczeństwa w skali kraju

i regionu jako potencjał rozwoju gospodarki senioralnej

■ Wzrost dynamiki rozwoju gospodarczego Konurbacji Górnośląskiej jako ośrodka o znaczeniu europejskim

ZAGROŻENIA

■ Drenaż świętochłowickiego kapitału ludzkiego przez wiodące miasta Konurbacji Górnośląskiej (Katowice, Gliwice)

■ Niski poziom aktywności inwestorów w związku z niską stopą zwrotu inwestycji (wzrost opodatkowania przedsiębiorców hamujący ich rozwój, wzrost konkurencyjności innych miast nastawionych na przyciąganie inwestorów, brak nowych inwestorów)

■ Trudności związane z finansowaniem inwestycji komunalnych (brak wolnych środków budżetowych, ograniczenie subwencji zewnętrznych, spadek dochodów budżetu z podatków)

MISJA SAMORZĄDU ŚWIĘTOCHŁOWIC DO ROKU 2030

WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW STANOWI FUNDAMENTALNE ODNIESIENIE DLA WSZYSTKICH DZIAŁAŃ, KTÓRE PODEJMUJE ŚWIĘTOCHŁOWICKI SAMORZĄD.

■ Potencjał wynikający z położenia miasta w samym centrum największej w Europie Środkowej konurbacji wykorzystujemy, aby tworzyć przyjazne otoczenie dla pracy i rozwoju, podejmowania innowacyjnych projektów gospodarczych i społecznych, a także warunków dla wypoczynku i integracji.

■ Szczególnym wyzwaniem, które podejmuje samorząd Świętochłowic, jest tworzenie spójnej i funkcjonalnej przestrzeni miasta, tam gdzie to możliwe w oparciu o istniejącą zabudowę związaną pierwotnie

z przemysłowym charakterem miasta. Deklarujemy podjęcie szeroko rozumianej rewitalizacji Świętochłowic, obejmującej zarówno wymiar przestrzenny, ale też koncentrującej się na efektach społecznych i gospodarczych.

■ Zmiana społeczno-gospodarcza, którą chcemy osiągnąć będzie zawsze opierać się na podstawowej wartości jaką jest poziom życia świętochłowiczan.

■ Zasadą zmian, które chcemy osiągać w Świętochłowicach, jest objęcie nimi wszyst-

kich mieszkańców, na równi tych, którzy już obecnie kreują wizerunek miasta, jak i tych, którzy potrzebują wsparcia, a potencjał ich aktywności jest do tej pory niewykorzystany.

■ Samorząd Świętochłowic będzie gwarantował możliwie najszerzą dostępność nowoczesnych usług publicznych, tak aby w tych dziedzinach życia mieszkańców, w których pomoc struktur miejskich może okazać się przydatna, była ona skuteczna, efektywna i profesjonalna.

WIZJA ŚWIĘTOCHŁOWIC 2030

Położenie w centrum Konurbacji Górnośląskiej jest szansą i wyzwaniem. Świętochłowice jako miasto czerpiące z trwałości śląskiej tradycji są równocześnie przyjazną przestrzenią wygodnego i nowoczesnego życia oraz ambitnych projektów i marzeń.

■ Konkurencyjność gospodarki Świętochłowic opiera się o tradycje wysokich kompetencji technicznych oraz sektor usług, który rozwija się w odpowiedzi na dynamikę zmian społecznych. Rozwój gospodarczy jest związany z rozwojem nowoczesnej edukacji i znajduje solidne oparcie w talentach, umiejętnościach i wiedzy świętochłowiczian.

■ Innowacyjne i korzystające z przykładów najlepszych europejskich praktyk podejście do rewitalizacji gwarantuje

nową jakość przestrzeni miejskich Świętochłowic w sensie funkcjonalnym i estetycznym. Atrakcyjność Świętochłowic jako miejsca wygodnego życia i dynamicznego biznesu determinuje dostępność mieszkań, nowoczesna infrastruktura społeczna, wydajny układ komunikacyjny oraz strefy aktywności gospodarczej.

■ Świętochłowiczanie tworzą wspólnotę równych szans, której kołami zamachowymi są inicjatywy podejmowane przez liderów instytucji i organizacji.

Tak wyzwalana jest aktywność oraz kreatywność różnorodnych grup i środowisk, także tych, które do tej pory w mniejszym stopniu uczestniczyły w kreowaniu rozwoju miasta. Miarą sukcesu rewitalizacji obszarów problemowych w mieście jest radykalne ograniczenie skali negatywnych zjawisk społecznych oraz rzeczywisty poziom rozwoju partnerstwa – wzajemnej inspiracji i wspólnego zaangażowania różnych grup i organizacji na rzecz rozwoju Świętochłowic.

CELE STRATEGICZNE MIASTA ŚWIĘTOCHŁOWICE

Określenie wizji rozwoju Świętochłowic pozwoliło na zdefiniowanie zestawu celów strategicznych, które wyznaczają horyzont pozytywnych zmian jakościowych w obszarach planowania – a zatem będą stanowiły główne kierunki interwencji samorządu w perspektywie do 2030 roku. Warto podkreślić, że wyznaczone obszary planowania – w ramach których określono cele rozwoju – są kompletne, a więc obejmują całość obszarów, w których samorząd może podejmować skuteczną interwencję, działania aktywizujące lub wspierać potencjalnych partnerów.

CELE STRATEGICZNE ROZWOJU ŚWIĘTOCHŁOWIC DO ROKU 2030

CEL STRATEGICZNY 1	STYMULOWANIE WZROSTU GOSPODARCZEGO W OPARCIU O ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNĄ ORAZ BRANŻE WYKORZYSTUJĄCE DYNAMIKĘ ZMIAN SPOŁECZNYCH
CEL STRATEGICZNY 2	BUDOWA PRZYJAZNEJ PRZESTRZENI MIEJSKIEJ ORAZ NOWOCZESNEJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ PRZY WYKORZYSTANIU POTENCJAŁU POPRZEMYSŁOWEGO MIASTA
CEL STRATEGICZNY 3	TWORZENIE WARUNKÓW DLA WZROSTU JAKOŚCI ŻYCIA WSZYSTKICH MIESZKAŃCÓW, TAKŻE TYCH ZAGROŻONYCH RÓŻNYMI WYMIARAMI WYKLUCZENIA I MARGINALIZACJI

Przyjęcie do realizacji określonych powyżej celów strategicznych pozwoli skutecznie zmieniać miasto, tak aby postulatowy charakter wizji stał się opisem rzeczywistej kondycji Świętochłowic w 2030 roku. Aby bardziej precyzyjnie określić treść poszczególnych celów strategicznych, niezbędny jest krótki opis, zawierający kluczowe odniesienia w ramach poszczególnych domen strategicznych. W oparciu o opis w ramach trzech wyznaczonych obszarów, kolejny etap procesu planowania pozwolił na uszczegółowienie celów strategicznych na poziomie operacyjnym (wyznaczenie konkretnych kierunków interwencji i metod działania).

PROGRAM ROZWOJU ŚWIĘTOCHŁOWIC

Program rozwoju miasta stanowi zbiór ambitnych założeń odnoszących się do zmian, które pozwolą w perspektywie roku 2030 uzyskać zupełnie nową jakość w sensie szeroko pojętych warunków życia w Świętochłowicach. Poniżej zaprezentowano szczegółowe kierunki podejmowanych działań, w ramach których wyodrębniono 4 projekty strategiczne (kluczowe), które zostały bezpośrednio wskazane jako zadania, które zrealizuje świętochłowski samorząd. Następnie (w podziale na domeny strategiczne) zaprezentowane zostały cele operacyjne wraz z uszczegółowieniem. Dodatkowo, jako niezależny („wewnętrzny”) obszar planowania, wyznaczone zostały założenia dla wzmocnienia efektywności i skuteczności zarządzania w obrębie instytucji świętochłowskiego samorządu oraz jego relacji z innymi organizacjami.

HORYZONTALNE KIERUNKI STRATEGICZNE PLANOWANIA

	GOSPODARKA	INFRASTRUKTURA	SPOŁECZNOŚĆ
KIERUNEK STRATEGICZNY:	↓	↓	↓
GOSPODARKA SENIORALNA	✓	✓	✓
KOMPLEKSOWA REWITALIZACJA	✓	✓	✓
REORIENTACJA EDUKACJI	✓	✓	✓
AKTYWIZACJA MŁODZIEŻY	✓	✓	✓

Projekty strategiczne (indywidualne) stanowią przedsięwzięcia inwestycyjne o kluczowym znaczeniu dla urzeczywistnienia wizji rozwoju Świętochłowic, których wdrożenie jest niezwykle istotne z punktu widzenia osiągnięcia zakładanych wskaźników rozwoju społeczno-gospodarczego miasta. Projekty te

w znaczący sposób przyczyniają się do realizacji założeń strategicznych we wszystkich kontekstach strategicznych (w ramach każdej z domen strategicznych).

WYKAZ PROJEKTÓW STRATEGICZNYCH

PROJEKT STRATEGICZNY 1

PRZYGOTOWANIE I UDOSTĘPNIANIE TERENÓW INWESTYCYJNYCH W RAMACH KATOWICKIEJ SPECJALNEJ STREFY EKONOMICZNEJ S.A.

W ramach zadania przewiduje się rozpoczęcie działalności KSSE na terenie Świątchłowic. W kolejnych latach zaplanowano systematyczne powiększanie zasobów KSSE na terenie miasta – uzbrajanie i włączanie do strefy kolejnych terenów inwestycyjnych. Równocześnie zakłada się ścisłą współpracę ze strukturami KSSE.

PROJEKT STRATEGICZNY 2

BUDOWA WIELOFUNKCYJNEJ HALI SPORTOWO-WIDOWISKOWEJ W ŚWIĘTOCHŁOWICACH

Planuje się budowę obiektu w technologii pasywnej, co pozwoli na znaczące ograniczenie bieżących kosztów utrzymania obiektu. Tym samym możliwe będzie przeznaczenie większych środków na działania programowe i animacyjne. Hala ma być ośrodkiem ogólnodostępnym, dedykowanym aktywności w zakresie sportu kwalifikowanego jak i amatorskiego, a także organizacji imprez sportowych, rekreacyjnych i rozrywkowych.

PROJEKT STRATEGICZNY 3

MODERNIZACJA STADIONU MIEJSKIEGO W RAMACH ROZWOJU INFRASTRUKTURY OŚRODKA SPORTU I REKREACJI „SKAŁKA”

Stadion miejski jest centralnym obiektem kompleksu sportu, rekreacji, rozrywki i wypoczynku „Skałka”. Będzie to obiekt wielofunkcyjny i multidyscyplinarny w sensie sportowym, dający możliwości organizacji zawodów i imprez, realizacji cyklicznych programów treningowych (sport kwalifikowany i amatorski), a także innych wydarzeń masowych (koncerty, festyny). Rekomendowana jest realizacja projektu w formule partnerstwa publiczno-prywatnego.

PROJEKT STRATEGICZNY 4

POŁĄCZENIE MIEJSKIEGO UKŁADU DROGOWEGO W ZACHODNIEJ CZĘŚCI MIASTA Z DTŚ

Budowa wewnętrznej obwodnicy miasta (północ – południe), która zoptymalizuje wydajność wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta oraz zmniejszy uciążliwość ruchu tranzytowego. Inwestycja ma poprawić drożność i spójność systemu drogowego, w szczególności w zakresie przeprawy przez dzielące miasto linię kolejową oraz DTŚ.

CELE OPERACYJNE ROZWOJU ŚWIĘTOCHŁOWIC

Wizja rozwoju Świętochłowic to wizja zmiany, której osiągnięcie wymaga podjęcia przez samorząd konkretnych działań, wdrażania programów branżowych (np. w dziedzinie edukacji, rewitalizacji itp.). Zawartość logiki interwencji w ramach strategii została zaprezentowana w formie celów operacyjnych. Wyznaczają one kierunki działania, które podejmować będzie samorząd Świętochłowic, aby skutecznie urzeczywistnić zdefiniowane uprzednio cele na poziomie strategicznym.

Dla każdego z obszarów planowania (Gospodarka / Infrastruktura / Społeczność) został wyznaczony zestaw celów operacyjnych, z których każdy został opatrzony krótkim uszczegółowieniem. W ten sposób Strategia jednoznacznie określa jakiego typu programy w ramach poszczególnych dziedzin i branż należy podjąć i wskazuje konkretne rozwiązania, których zastosowanie pozwoli na osiągnięcie widocznych i znaczących zmian jakościowych w Świętochłowicach.

Poziom operacyjny stanowi zatem uszczegółowienie celów strategicznych, ale nie zawiera opisu konkretnych przedsięwzięć. Cele operacyjne pozwalają wskazać na tematy, zagadnienia, obszary, które będą przedmiotem aktywności samorządu w ramach implementacji danego celu operacyjnego. Istotne jest, by zdefiniowane działania dawały możliwość twórczego podejścia do konkretnych projektów – tym samym tworząc przestrzeń dla zaangażowania liderów instytucji świętochłowickiego samorządu. Poziom operacyjny nie odnosi się zatem do konkretnych zadań czy projektów, które zawarte zostaną w wynikających z niniejszej Strategii programach branżowych. Również w tym sensie Strategia otwiera dogodne możliwości dla aktywnego udziału mieszkańców, menadżerów w strukturach samorządu oraz liderów organizacji społecznych.

Należy podkreślić, że kolejność, w której wymienione zostały cele operacyjne, nie służy w żadnym stopniu nadaniu poszczególnym zapisom większej lub mniejszej rangi i nie odzwierciedla priorytetowego charakteru poszczególnych kierunków działania. Cele operacyjne są wskazywane w ramach logicznie i przedmiotowo powiązanych sekwencji czy grup, lecz co do zasady mają współmierną rangę i winny być w miarę możliwości realizowane równolegle.

OBSZAR PLANOWANIA: GOSPODARKA

CEL STRATEGICZNY 1

STYMULOWANIE WZROSTU GOSPODARCZEGO W OPARCIU O ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNĄ ORAZ BRANŻE WYKORZYSTUJĄCE DYNAMIKĘ ZMIAN SPOŁECZNYCH

CELE OPERACYJNE WRAZ Z USZCZEGÓLOWIENIEM KIERUNKÓW DZIAŁANIA

G.1	REWITALIZACJA TERENÓW PRZEMYSŁOWYCH NA RZECZ ROZWOJU GOSPODARCZEGO	W ramach realizowanych programów rewitalizacji uwzględnione zostaną działania mające na celu udostępnienie nowych przestrzeni dedykowanych dla biznesu. Zakłada się zarówno rekultywację i dostosowanie terenów na rzecz inwestycji w nowe powierzchnie, jak również udostępnienie wielofunkcyjnych obiektów dla różnych form aktywności gospodarczej (np. pasaże, nowoczesne przestrzenie dla zarządzania).
G.2	UDOSTĘPNIANIE I SKUTECZNA PROMOCJA ATRAKCYJNYCH TERENÓW INWESTYCYJNYCH	Tworzenie wysokiej jakości terenów inwestycyjnych w dobrze skomunikowanych lokalizacjach. Dostępność oferty w zakresie terenów inwestycyjnych jest ściśle powiązana z nowoczesnymi działaniami w zakresie promocji, opartej o budowę rozpoznawalnej marki Świętochłowic, i projektów inwestycyjnych odnoszących się do konkretnych elementów konkurencyjności tej lokalizacji. Program promocji inwestycyjnej obejmuje również rozwój nowoczesnych usług obsługi inwestora oraz budowę systemu zachęt inwestycyjnych.
G.3	TWORZENIE WARUNKÓW DLA LOKOWANIA W ŚWIĘTOCHŁOWICACH PROJEKTÓW BPO	Zapewnienie podstawowych warunków dla realizacji projektów w sektorze BPO (możliwości adaptacji lub budowy przestrzeni biurowych wysokich parametrów, dostępność zasobów ludzkich). Równocześnie – dysponując odpowiednią zawartością oferty uwzględniającej specyfikę branży należy podjąć działania promocyjne (obejmujące nawiązanie współpracy z kluczowymi firmami konsultingowymi w branży, uczestnictwo w targach i konferencjach branżowych, promocję w specjalistycznych mediach).
G.4	WSPARCIE ROZWOJU GOSPODARKI SENIORALNEJ	Dynamika zmian społecznych pozwala jednoznacznie spodziewać się skokowego wzrostu popytu na szeroki zakres usług adresowanych do osób starszych. W ramach celu operacyjnego zakłada się promocję i wsparcie rozwoju różnorodnych segmentów w ramach tzw. „srebrnej gospodarki” oraz docelowo budowanie pozycji konkurencyjnej Świętochłowic jako istotnego centrum tych usług, zarówno w odniesieniu do wewnętrznego popytu na terenie miasta, jak i rynku obejmującego Konurbację Górnośląską.
G.5	POPRAWA DOPASOWANIA OFERTY EDUKACYJNEJ DO SPECYFIKI ZMIAN GOSPODARCZYCH	W ramach celu operacyjnego zakłada się reorientację polityki oświatowej realizowanej w Świętochłowicach w kierunku zwiększenia roli szkolnictwa zawodowego i technicznego. Równocześnie zakłada się profilowanie realizowanych programów edukacyjnych pod kątem tych sektorów gospodarki, których rozwój będzie promowany jako kluczowych z punktu widzenia konkurencyjności gospodarki miasta. Chodzi tu głównie o specjalizacje techniczne (w kontekście zasobów ludzkich na potrzeby inwestycji zewnętrznych) oraz specjalizacje w ramach tzw. „srebrnej gospodarki” – np. usługi pielęgnacyjne i opiekuńcze, ale również specjalizacje techniczne (profil budowlano-remontowy, technologie dla seniorów itp.).
G.6	POPRAWA EFEKTYWNOŚCI WSPÓŁPRACY SAMORZĄDU Z SEKTOREM BIZNESU	Dotychczasowe działania, w szczególności w ramach Rady Gospodarczej stworzyły dogodne warunki dla rozwoju współpracy w takich obszarach jak: stanowienie przyjaznego dla przedsiębiorstw prawa lokalnego, gospodarczy wymiar projektów rewitalizacyjnych, dopasowanie działań szkoleniowych i edukacyjnych do potrzeb pracodawców i rynku pracy. Transparentna formuła Rady daje dobre perspektywy dla zwiększenia efektywności współpracy na rzecz rozwoju miasta.

G.7	WSPIERANIE ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI SPOŁECZNEJ	Uruchomienie i wspieranie rozwoju spółdzielni socjalnych i innych form przedsiębiorczości społecznej powinno być ściśle zintegrowane z podejmowanymi działaniami w zakresie rewitalizacji. Istotne jest również zbudowanie mechanizmów pozwalających na stymulowanie efektywności ekonomicznej powstających podmiotów ekonomii społecznej, np. stosowanie tzw. „klauzul społecznych” w ramach procedur zamówień publicznych realizowanych przez jednostki świętochłowskiego samorządu.
G.8	TWORZENIE KORZYSTNEGO OTOCZENIA DLA ROZWOJU MIKROPRZEDSIĘBIORSTW I MŚP	Stosowanie instrumentów dochodowych w ramach tzw. pomocy de minimis (obniżenie stawek podatkowych podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych). Tworzenie warunków dla działalności instytucji otoczenia biznesu i dzięki temu poprawa dostępności różnych form wsparcia rozwoju mniejszych firm (np. rodzinnych, jednoosobowych itp.) dzięki wykorzystaniu środków publicznych (instrumenty zwrotne) oraz możliwości kredytowych (np. poręczenia). Wykorzystanie projektów w zakresie rewitalizacji technicznej dla tworzenia przestrzeni mikroprzedsiębiorstw.
G.9	TWORZENIE WARUNKÓW DLA ROZWOJU BRANŻ O WYSOKIM POTENCJALE WZROSTU	Zidentyfikowany potencjał Świętochłowic w zakresie możliwości rozwoju obejmuje branże, które mogą opierać dynamikę wzrostu i konkurencyjność na kluczowych atutach miasta – dobrej lokalizacji w ramach wydajnego układu komunikacyjnego oraz tradycjach wysokich kompetencji technicznych. Dodatkowo w Świętochłowicach identyfikuje się niskie koszty pracy oraz dobre możliwości zatrudnienia kobiet, co jest istotne z punktu widzenia atrakcyjności inwestycyjnej. Stąd specjalizacje, które będą szczególnie promowane w ramach celu operacyjnego to logistyka i transport, szeroko pojęty sektor produkcyjny oraz chemia kosmetyczna.

OBSZAR PLANOWANIA: INFRASTRUKTURA

CEL STRATEGICZNY 2		BUDOWA PRZYJAZNEJ PRZESTRZENI MIEJSKIEJ ORAZ NOWOCZESNEJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ PRZY WYKORZYSTANIU POTENCJAŁU POPRZEMYSŁOWEGO MIASTA
CELE OPERACYJNE WRAZ Z USZCZEGÓLOWIENIEM KIERUNKÓW DZIAŁANIA		
I.1	ROZWÓJ KOMPLEKSU SPORTOWO-REKREACYJNEGO „NA SKAŁCE”	Utworzenie nowoczesnego i wielofunkcyjnego centrum sportu i rekreacji na potrzeby realizacji kompleksowych programów aktywności fizycznej, adresowanych do wszystkich grup wiekowych (obejmujących sport kwalifikowany, amatorski, rekreację). W ramach kompleksu należy uwzględnić realizację funkcji rozrywkowych i kulturalnych oraz usługowych. Docelowo kompleks „na Skałce” pełnić ma rolę wielofunkcyjnego centrum, gdzie świętochłowiczanie mogą spędzać czas wolny.
I.2	MODERNIZACJA I WZMOCNIENIE FUNKCJONALNOŚCI KOMPLEKSU CENTRUM KULTURY ŚLĄSKIEJ	Wymagana jest kompleksowa interwencja w zakresie poprawy stanu infrastruktury obiektu CKŚ oraz zagospodarowania jego otoczenia. Zakłada się, że Centrum będzie wiodącą jednostką miejską świadczącą usługi publiczne w zakresie kultury. Pożądane jest stworzenie przyjaznej przestrzeni dla różnorodnych form działalności kulturalnej z wyraźnymi elementami dziedzictwa kultury śląskiej.
I.3	ZINTEGROWANA REWITALIZACJA TECHNICZNA W ZAKRESIE TKANKI MIESZKANIOWEJ	Realizacja celu operacyjnego wymaga wszechstronnych działań obejmujących w pierwszej kolejności systematyczne porządkowanie stanu prawnego poszczególnych nieruchomości wchodzących w skład zasobów mieszkaniowych miasta. Dodatkowo przewidziano kompleksowe działania w zakresie poprawy estetyki podwórek i fasad obiektów. Istotne jest prowadzenie równoległe programu poprawy warunków techniczno-bytowych w ramach zasobu mieszkaniowego (łazienki, ogrzewanie).

I.4	REWITALIZACJA TECHNICZNA OBIEKTÓW I KOMPLEKSÓW PRZEMYSŁOWYCH	W ramach programu rewitalizacji wymagane jest podjęcie aktywnych działań na rzecz wykorzystania potencjału obiektów postindustrialnych dla tworzenia nowoczesnej tkanki miejskiej oraz realizacji nowych funkcji gospodarczych lub społecznych. Rekomenduje się podejmowanie wielowątkowych projektów, w których aktywny udział biorą organizacje społeczne i sektor biznesu.
I.5	OCHRONA I PROMOCJA ZABYTKÓW ORAZ CENNYCH OBIEKTÓW HISTORYCZNYCH	Wymagana jest identyfikacja obiektów kluczowych z punktu widzenia dziedzictwa historycznego i wartości kulturowej (unikatowych obiektów postindustrialnych, elementów XIX-wiecznej infrastruktury mieszkaniowej i społecznej). Zakłada się wyznaczenie obiektów, które zostaną przeznaczone do konserwacji, w procesie konsultacji społecznych oraz przy udziale niezależnych ekspertów, co pozwoli na rzetelną ocenę celowości konkretnych przedsięwzięć konserwatorskich.
I.6	POPRAWA STANU BEZPIECZEŃSTWA TECHNICZNEGO NA TERENIE ŚWIĘTOCHŁOWIC	Obecność pozostałości przemysłowej infrastruktury technicznej (w tym urządzeń górniczych, np. szybów wentylacyjnych itp.) jest znaczącym zagrożeniem dla zdrowia i życia mieszkańców Świętochłowic. Niezbędne jest ścisłe zidentyfikowanie kompletnego zakresu zagrożeń oraz ich systematyczne zabezpieczanie i eliminacja. W ramach celu operacyjnego rekomenduje się powołanie specjalnego zespołu ekspertów, w miarę możliwości dysponujących wiedzą nt. rzeczywistych uwarunkowań funkcjonowania zdegradowanych obecnie obiektów przemysłowych.
I.7	SYSTEMATYCZNA POPRAWA WYDAJNOŚCI WEWNĘTRZNEGO UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO	Spójność i wydajność układu komunikacyjnego na obszarze Świętochłowic jest istotnym wyznacznikiem jakości życia mieszkańców oraz warunków rozwoju biznesu. Wymagane jest podejmowanie systematycznych działań w zakresie jakości nawierzchni, chodników, optymalizacji organizacji ruchu, oświetlenia. Ważnym elementem w ramach celu operacyjnego jest poprawa drożności układu komunikacyjnego w odniesieniu do przeprawy przez linię kolejową.
I.8	ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ – SEKTOR EDUKACJI I OŚWIATY	Identyfikowane potrzeby reorientacji systemu oświatowego w Świętochłowicach pociągają za sobą konieczność realizacji kompleksowego programu modernizacji i doposażenia placówek edukacyjnych. Dotyczy to także zapewnienia nowoczesnych warunków w ramach rozwoju systemu kształcenia zawodowego (pracownie, warsztaty). Równocześnie cel operacyjny obejmuje systematyczne wzmacnianie infrastruktury systemu opieki nad dziećmi do lat 3 oraz przedszkoli.
I.9	POPRAWA DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY OPIEKUŃCZEJ I PIELĘGNACYJNEJ	Tworzenie optymalnych warunków infrastrukturalnych ukierunkowanych na utrzymanie i poprawę zdrowia seniorów – także zwiększenie dostępności oferty placówek samorządowych prowadzących działalność w tym zakresie. Promocja placówek wspomagających osoby starsze (dienne domy pobytu, kluby seniora, rodzinne domy pomocy). Cel operacyjny obejmuje również promocję nowoczesnych rozwiązań w zakresie mieszkalnictwa dedykowanego dla seniorów (srebrne osiedla).
I.10	ROZWÓJ INFRASTRUKTURY KULTURY ORAZ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ	Na potrzeby rozwoju działań ośrodków kultury na terenie Świętochłowic (w szczególności tych o zasięgu dzielnicowym) wymagane jest systematyczne unowocześnianie tych placówek oraz zwiększanie ich potencjału technicznego (wyposażenia). Innym elementem celu operacyjnego jest zapewnienie warunków infrastrukturalnych dla aktywności społecznej, w tym także w wymiarze gospodarczym (inkubacja przedsiębiorstw społecznych).
I.11	LIKWIDACJA BARIER W ZWIĄZKU Z POTRZEBAMI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	Kompleksowy program usuwania barier urbanistyczno-architektonicznych, technicznych, komunikacyjnych, a także pełnej dostępności obiektów administracji samorządowej na terenie Świętochłowic. Program obejmuje również kompleksowe działania w ramach infrastruktury społecznej na terenie miasta oraz interwencję w zakresie szlaków komunikacyjnych.
I.12	ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI I ATRAKCYJNOŚCI TERENÓW INWESTYCYJNYCH	Zakłada się 2 formy działania na rzecz zwiększenia dostępności terenów inwestycyjnych – identyfikacja i uzbrojenie terenów typu „brownfield” oraz rekultywacja terenów przemysłowych, których obecny poziom degradacji uniemożliwia ich ponowne wykorzystanie na rzecz celów gospodarczych. Cel operacyjny skupia się na systematycznej realizacji zadań polegających na uzbrojeniu terenów inwestycyjnych lub rekultywacji powiązanej z uzbrojeniem terenu.

I.13	SYSTEMATYCZNA POPRAWA STANU ŚRODOWISKA NATURALNEGO NA TERENIE MIASTA	Systematyczny rozwój nowoczesnego systemu gospodarki odpadami i segregacji. Realizacja zadań w zakresie zachowania i zwiększenia powierzchni biologicznie czynnych na terenie miasta, w tym w szczególności terenów zielonych i zbiorników wodnych (tworzenie przestrzeni wypoczynku zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju). Eliminacja potencjalnych zagrożeń ekologicznych, a także poprawa klimatu akustycznego w Świętochłowicach.
I.14	NOWOCZESNE WZORNICTWO W PRZESTRZENI PUBLICZNEJ ŚWIĘTOCHŁOWIC	Percepcja jakości życia w mieście zależy w dużej mierze od estetyki i funkcjonalności otoczenia – w tym organizacji i wyposażenia przestrzeni publicznych oraz małej architektury. Wykorzystanie designu w projektach tego typu (np. meble miejskie, systemy informacji przestrzennej) pozwoli na zmianę wizerunku miasta zarówno w oczach mieszkańców, ale także odwiedzających, np. inwestorów. Wykorzystanie wzornictwa w przestrzeniach publicznych Świętochłowic pozwoli na osiągnięcie znaczącej poprawy wizerunku miasta przy stosunkowo niewielkich nakładach.
I.15	EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI ENERGETYCZNYMI I OGRANICZENIE NISKIEJ EMISJI	Działania w zakresie ograniczenia niskiej emisji i gospodarki niskoemisyjnej. Promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz realizacja projektów inteligentnego zarządzania energią w obiektach publicznych, sieciach energetycznych, a także wsparcie budownictwa pasywnego (rozwiązania kogeneracji i trójgeneracji). Wdrażanie innowacyjnych systemów zarządzania energią wykorzystujących zaawansowane rozwiązania informatyczne.

OBSZAR PLANOWANIA: SPOŁECZNOŚĆ

CEL STRATEGICZNY 3	TWORZENIE WARUNKÓW DLA WZROSTU JAKOŚCI ŻYCIA WSZYSTKICH MIESZKAŃCÓW, TAKŻE TYCH ZAGROŻONYCH RÓŻNYMI WYMIARAMI WYKLUCZENIA I MARGINALIZACJI	
CELE OPERACYJNE WRAZ Z USZCZEGÓLOWIENIEM KIERUNKÓW DZIAŁANIA		
S.1	AKTYWNA REWITALIZACJA SPOŁECZNA W POWIĄZANIU Z DZIAŁANAMI INFRASTRUKTURALNYMI	Realizacja działań w oparciu o Lokalny Program Rewitalizacji. Założenia programu obejmują budowę szerokiej koalicji organizacji i instytucji na rzecz skutecznej aktywizacji społecznej oraz aktywizacji zawodowej, w tym w zakresie działań na rzecz samodzielności ekonomicznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
S.2	ROZWÓJ I PROMOCJA PROGRAMÓW AKTYWIZACJI SENIORÓW	Wsparcie realizacji interpokoleniowych programów edukacyjnych, promocja kompetencji cyfrowych wśród osób starszych. Zwiększenie zakresu współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań publicznych na rzecz osób starszych i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu ze względu na wiek. Cel operacyjny obejmuje w szczególności działania w obszarach tematycznych: zdrowie, rehabilitacja, rekreacja, kompetencje cyfrowe, przedsiębiorczość seniorów, kultura, edukacja.
S.3	OPRACOWANIE I REALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	Cel operacyjny skupia się na opracowaniu i realizacji strategii polityki społecznej w zakresie działań na rzecz osób i grup zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją. Strategia opracowana zostanie na podstawie wielowymiarowej diagnozy problemów społecznych i będzie dodatkowo systematycznie aktualizowana (przynajmniej w cyklu 3-letnim). Systematyczny monitoring potrzeb w zakresie interwencji jest warunkiem skuteczności działania. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem równorzędnym do niniejszej Strategii w strukturze zarządzania miastem w wymiarze planistycznym. Wymagane jest, aby te programy strategiczne były ściśle spójne i zintegrowane.

S.4	PROMOCJA I TWORZENIE PRZESTRZENI DLA AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ ŚWIĘTOCHŁOWICZAN	Utworzenie Centrum Organizacji Pozarządowych, które wzmocnić ma aktywność Pełnomocnika Prezydenta Miasta Świętochłowice ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi. Centrum należy rozpatrywać jako jeden z elementów programu rewitalizacji społecznej, natomiast jednym z jego podstawowych zadań będzie promocja i inkubacja przedsięwzięć w sektorze przedsiębiorczości społecznej.
S.5	AKTYWIZACJA SPOŁECZNA W OPARCIU O WSPÓŁPRACĘ Z SEKTOREM POZARZĄDOWYM	W oparciu o działalność Centrum Organizacji Pozarządowych samorząd Świętochłowic efektywnie pobudza aktywność społeczną i zaangażowanie mieszkańców w sprawy miasta / dzielnicy / podwórka. Budowa silnej wspólnoty mieszkańców Świętochłowic wymaga nowych form współpracy z organizacjami pozarządowymi, w tym projektów w formule formalnego partnerstwa samorządu i organizacji. Zakłada się systematyczny wzrost środków finansowych w budżecie partycypacyjnym oraz programach współpracy z organizacjami pozarządowymi.
S.6	NOWOCZESNA EDUKACJA DOPASOWANA DO ZMIAN SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH	Wzmocnienie dopasowania oferty edukacyjnej świętochłowickich placówek oświatowych do zmian gospodarczych oraz potrzeb rynku pracy (szkolnictwo zawodowe i techniczne). Rozwój programów kształcenia ustawicznego i uczenia się przez całe życie realizowanych zarówno przez instytucje samorządowe, jak i organizacje prywatne (w szczególności pozarządowe). Kierunkiem działania jest kształcenie kadr dla rozwoju tzw. „srebrnej gospodarki”.
S.7	ROZWÓJ OFERTY KULTURALNO-ROZRYWKOWEJ I SPORTOWO-REKREACYJNEJ	Zwiększenie aktywności instytucji samorządu Świętochłowic w zakresie budowania atrakcyjnej oferty czasu wolnego. Kluczowym elementem poprawy jakości życia w mieście jest dostępność propozycji o charakterze lokalnym, wyróżniających się w odniesieniu do bogatej oferty na terenie Konurbacji. Rekomendowana jest koncentracja na budowaniu unikatowej oferty adresowanej do dzieci i młodzieży, rodzin z dziećmi, seniorów oraz obejmująca aspekt interpokoleniowy. Nowe podejście programowe zakłada zaangażowanie organizacji pozarządowych.
S.8	WZMACNIANIE TOŻSAMOŚCI I BUDOWA TRWAŁEJ, AKTYWNEJ WSPÓLNOTY ŚWIĘTOCHŁOWICZAN	Budowa tożsamości lokalnej i zwiększenie poziomu identyfikacji mieszkańców z miastem jest istotnym wyzwaniem w związku z rosnącą mobilnością oraz konkurencją w zakresie atrakcyjności osiedleńczej. Zakłada się, że wiodącą rolę w zakresie działań w wymiarze symbolicznym będzie podejmować Muzeum Powstań Śląskich we współpracy z innymi jednostkami samorządowymi.
S.9	KREOWANIE TRWAŁYCH MECHANIZMÓW PARTNERSTWA I WSPÓŁPRACY NA RZECZ ROZWOJU MIASTA	Dla harmonijnego rozwoju wymagana jest systematyczna budowa partnerstw na różnych płaszczyznach i poziomach realizacji programów i projektów. Cel operacyjny obejmuje systematyczne wzmocnianie współpracy w zakresie zapobiegania wykluczeniu społecznemu (np. w oparciu o system Niebieskiej Karty), zwiększenie zaangażowania szkół w projekty instytucji kultury, organizacji pozarządowych itp., a także zwiększenie zakresu formalnych partnerstw międzysektorowych.
S.10	WZROST POZIOMU ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ ŚWIĘTOCHŁOWICZAN	Promocja zasad zrównoważonego rozwoju. Realizacja programów edukacyjnych w placówkach oświatowych – wychowanie świadomej ekologicznie młodzieży (także poprzez uczestnictwo w krajowych i międzynarodowych programach / konkursach). Promocja selektywnej zbiórki odpadów. Promocja szeroko pojętej postawy ekologicznej wśród dorosłych mieszkańców, także w sensie dbałości o krajobraz i czystość otoczenia. Promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii i ograniczenia niskiej emisji w powiązaniu z programami w zakresie infrastruktury.
S.11	AKTYWIZACJA I PROMOCJA ZAANGAŻOWANIA SPOŁECZNEGO MŁODZIEŻY	Budowa trwałych i stabilnych fundamentów wspólnoty lokalnej zależy w wymiarze wieloletnim od zaspokojenia potrzeby zaangażowania ludzi młodych, którzy mogą realizować swoje pomysły i aspiracje w grupach rówieśniczych, przyjaznym otoczeniu instytucjonalnym i infrastrukturalnym. Skuteczne działania na rzecz młodzieży realizowane są we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz placówkami oświatowymi. Warunkiem sukcesu jest identyfikacja i promocja naturalnych liderów grup młodzieży w różnych dziedzinach (sport, kultura, nauka, technika) oraz promocja powstawania wokół ich osiągnięć grup rówieśniczych.

NOWOCZESNY SAMORZĄD FILAREM ROZWOJU MIASTA – DOSKONALENIE PROCESÓW ZARZĄDZANIA

Istotnym czynnikiem wpływającym na dynamikę rozwoju miasta jest wydajność zarządzania w strukturach samorządowych. Aspekty zmiany związane z szeroko pojętym zarządzaniem zostały wyodrębnione jako wewnętrzny wymiar Strategii, odnoszące się w większym stopniu do zasad, procedur i form działania instytucji samorządu niż do celów „zewnętrznych” – odnoszących się do kreowania rzeczywistych pozytywnych zmian w Świętochłowicach.

CELEM ŚWIĘTOCHŁOWICKIEGO SAMORZĄDU JEST BUDOWA NOWOCZESNEGO SYSTEMU ŚWIADCZENIA USŁUG PUBLICZNYCH, KTÓRY W FORMULE PARTNERSTWA BĘDZIE ANGAŻOWAŁ SZEROKIE SPEKTRUM ORGANIZACJI I INSTYTUCJI DZIAŁAJĄCYCH NA TERENIE MIASTA ORAZ BĘDZIE STANOWIŁ ODPOWIEŹ NA POTRZEBY WSZYSTKICH GRUP MIESZKAŃCÓW.

A.1

WSPÓŁPRACA RZECZYWISTYCH LIDERÓW INSTYTUCJI SAMORZĄDOWYCH

Kreowanie rzeczywistych liderów jednostek oświatowych, których zadaniem jest tworzenie i realizacja wizji reorientacji profilu edukacyjnego w Świętochłowicach. Uruchomienie trwałych mechanizmów komunikacji i współpracy jednostek samorządowych na terenie miasta (przepływ informacji, promocja, uczestnictwo). Systematyczne zaangażowanie szkół w działania programowe realizowane przez instytucje miejskie w zakresie kultury, sportu, rekreacji, aktywizacji społecznej. Budowa trwałych mechanizmów komunikacji i współpracy w obrębie systemu zabezpieczenia socjalnego i bezpieczeństwa mieszkańców.

A.2

PARTNERSTWO JAKO ZASADA DZIAŁANIA ŚWIĘTOCHŁOWICKIEGO SAMORZĄDU

Nowoczesne standardy zarządzania wymagają zwiększenia zakresu partnerstwa międzysektorowego na rzecz realizacji projektów i programów rozwojowych. W odniesieniu do współpracy z sektorem biznesu istotne jest podjęcie działań na rzecz wykorzystania możliwości partnerstwa publiczno-prywatnego oraz systematycznej komunikacji i promocji świętochłowickich przedsiębiorców. W odniesieniu do sektora pozarządowego rekomendowane jest podejmowanie formalnych partnerstw projektowych oraz wdrażanie nowych form działania w ramach wieloletnich programów współpracy. Partnerstwo jako zasada działania obejmuje również rozwój systemu obsługi inwestorów zewnętrznych.

A.3

NOWOCZESNE ZARZĄDZANIE PRZY WYKORZYSTANIU METOD PROJEKTOWYCH

Zwiększenie zakresu stosowania metod zarządzania projektowego przez instytucje samorządowe w Świętochłowicach. Wdrożenie systemu regulacji wewnętrznych umożliwiających realizowanie działań w sposób zorganizowany oraz systematyczne doskonalenie umiejętności i kompetencji pracowników samorządowych w zakresie zarządzania projektowego. Tworzenie interdyscyplinarnych zespołów projektowych oraz kreowanie ich liderów, odpowiedzialnych za koordynację całości działań w ramach projektu.

A.4

EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE FINANSAMI MIASTA

Wykorzystanie nowych metod w zakresie zarządzania finansami miasta. Wprowadzenie elementów budżetu zadaniowego (działanie komplementarne do stosowania zarządzania projektowego), a także ujęcie wieloletnie w kontekście planowania wydatków na projekty i programy. Systematyczne rozszerzanie zakresu budżetu partycypacyjnego (pozwala to dodatkowo zwiększać poziom integracji wspólnoty mieszkańców). Zwiększenie zakresu kontraktowania usług społecznych (outsourcing) oraz systematyczna ocena efektywności ekonomicznej projektów realizowanych w tej formule.

A.5	ŚWIĘTOCHŁOWICKI BAROMETR SPOŁECZNY	Wdrożenie systemu monitoringu jakości i dostępności usług publicznych oraz analizy tzw. luki jakościowej (tzw. barometr społeczny). Opracowanie metodologii badań, ich systematyczna realizacja oraz publikacja wyników. Uzyskane wyniki w zakresie poziomu satysfakcji mieszkańców w odniesieniu do poszczególnych zakresów (pomoc społeczna, kultura, edukacja i usługi komunalne, komunikacja, bezpieczeństwo), a także zidentyfikowane trendy pozwalają wyznaczać kierunki bieżących interwencji.
A.6	CYFROWE ŚWIĘTOCHŁOWICE	E-usługi publiczne, promocja elektronicznej skrzynki podawczej. Cyfryzacja świętochłowskiego samorządu – zwiększenie dostępności i wykorzystania publicznych usług cyfrowych, zwiększenie wykorzystania technologii informacyjnych i komunikacyjnych w ramach procesów i procedur realizowanych przez instytucje samorządowe (front office / back office). Systematyczne podnoszenie kompetencji cyfrowych pracowników samorządowych.
A.7	MARKA ŚWIĘTOCHŁOWIC – INTEGRUJE I PRZYCIĄGA	Promocja marki Świętochłowic jako elementu integrującego mieszkańców miasta w wymiarze wewnętrznym (grupy docelowe: mieszkańcy, lokalni liderzy). W kontekście zewnętrznym budowanie wizerunku miasta o wysokiej atrakcyjności osiedleńczej (wygodnego życia) i dogodnych warunkach dla rozwoju biznesu (inwestycje). Szerokie wykorzystanie nowoczesnego systemu komunikacji wizualnej w oparciu o znak promocyjny „Blżej niż myślisz” na potrzeby budowania wizerunku i marki Świętochłowic (np. kompleksowy system informacji przestrzennej).
A.8	AKTYWNE ZAANGAŻOWANIE I PARTNERSTWO W RAMACH KONURBACJI GÓRNOŚLĄSKIEJ	Realizacja projektów w ramach współpracy z miastami KG (obejmuje budowanie trwałych partnerstw na rzecz inwestycji i programów społecznych). Niniejsza Strategia zakłada optymalizację systemu świadczenia usług publicznych w kontekście wzajemnego uzupełniania się obszaru funkcjonalnego Konurbacji Górnośląskiej (w szczególności w ramach współpracy Chorzowa, Rudy Śląskiej i Świętochłowic). Rekomendowana jest orientacja na specjalizację w poszczególnych branżach usług społecznych (w tym zakresie Świętochłowice budują pozycję lidera usług dedykowanych osobom starszym, np. opiekuńczych).
A.9	POPRAWA EFEKTYWNOŚCI SYSTEMU KOMUNIKACJI MIĘDZY SAMORZĄDEM A MIESZKAŃCAMI	Skuteczna komunikacja struktur i instytucji świętochłowskiego samorządu z mieszkańcami oraz organizacjami i przedsiębiorstwami działającymi na terenie Świętochłowic jest podstawowym warunkiem skutecznego zarządzania. W tym sensie rekomenduje się budowę efektywnego systemu konsultacji społecznych (w tym wykorzystanie technologii internetowych do realizacji procesu konsultacji), a także poprawę działań komunikacyjnych i promocyjnych prowadzonych przez instytucje samorządowe w zakresie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej. W ramach celu operacyjnego ważne jest również wykorzystanie możliwości współpracy z mediami (w tym w szczególności lokalnymi portalami internetowymi).

ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ

System wdrażania Strategii Rozwoju Świętochłowic do roku 2030 r. obejmuje szereg zadań i procesów, które wymagają zaangażowania różnych instytucji i struktur organizacyjnych w mieście. System zarządzania strategią opiera się w wymiarze ogólnym na trzech głównych elementach:

FORMUŁOWANIE STRATEGII

(obejmujące w pierwszej kolejności opracowanie niniejszego dokumentu, ale również jego aktualizacje – modyfikacje poszczególnych zapisów),

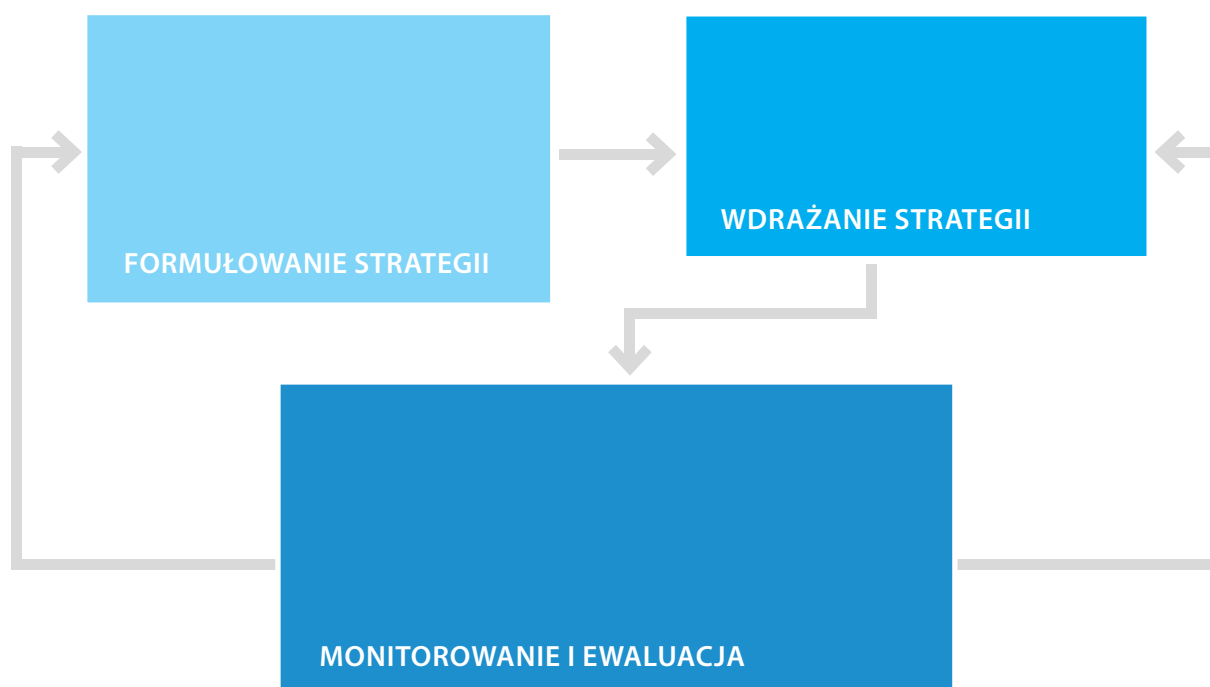
WDRAŻANIE STRATEGII

(działania wynikające ze strategii, podejmowane przez instytucje samorządowe na rzecz osiągnięcia celów strategicznych),

MONITORING REZULTATÓW I WARUNKÓW WDRAŻANIA STRATEGII

(systematyczna ocena poziomu realizacji celów strategicznych i wydajności systemu wdrażania – wyniki monitoringu stanowią wytyczne w zakresie aktualizacji i doskonalenia systemu wdrażania strategii).

POZIOMY ZARZĄDZANIA STRATEGIĄ

Strategia jest dokumentem o charakterze otwartym, to znaczy, że można na bieżąco składać propozycje projektów, wносить nowe pomysły, idee, realizujące zaprezentowane cele strategiczne i operacyjne. Samorząd Miasta Świętochłowice będzie w sposób transparentny podchodził do projektów zgłaszanych przez podmioty prywatne oraz organizacje pozarządowe, fundacje, stowarzyszenia, kościoły i związki wyznaniowe, mogące pozytywnie wpłynąć na osiągnięcie zakładanych celów rozwojowych miasta. Współpraca z wyżej wymienionymi podmiotami życia społecznego będzie inicjowana poprzez organizację spotkań z mieszkańcami, podczas których przedstawiciele Rady Miejskiej i Urzędu Miejskiego prezentować będą możliwości współpracy w nadchodzącym okresie. Inicjatorem współpracy mogą być również mieszkańcy, organizacje, przedsiębiorstwa i instytucje działające na terenie Świętochłowic. Propozycje wspólnej realizacji przedsięwzięć mogą być kierowane do samorządu w trybie ciągłym, zarówno poprzez zwrócenie się na piśmie, poprzez radnych miejskich, jak i w czasie spotkań z władzami miasta.

Bliżej niż myślisz

Świętochłowice

Strategia Rozwoju Świętochłowic do roku 2030 została opracowana w ramach realizacji projektu „Zintegrowane podejście do problemów obszarów funkcjonalnych na przykładzie Chorzowa, Rudy Śląskiej i Świętochłowic” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Pomoc Techniczna 2007 - 2013.

Świętochłowice 2014

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

